

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświęconych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PREKURATORA WYNOŚI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Krakowie	32	16	8	2
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32	16	8	2
z dwurazową	38	19	9	2
w Państwie Niemieckim	36	18	9	3
w innych państwach	48	24	12	4

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadesyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Jagiellońska L. 10. — Telefon Nr 41.

Rękopisów nadawanych Redakcyi nie zwraca.

We Lwowie sprzedaje numerów po 6 halery: w Biurze dzienników A. Olszewskiego ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Płohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracja „Nowej Reformy“. — Główna trafik w Rynku — Agencja J. Hopasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel Kretschmera, ul. Szewska. Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: Ludwik Płohn, ul. Karola Ludwika L. 11 — S. Sokółowski, Pałac Hausmana 9. — W Przemyślu Billet E. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmidt (sprzedaje pojedynczych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstien & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — A. Appel. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norimberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14. Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — Nadeślane po 60 h. od wiersza za każdy raz. Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza. Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratów.

Przedłożenie pożyczkowe w Izbie posłów.

(Telegr. „N. Reformy“).

Wiedeń. Rząd poniósł wczoraj klęskę na końcu posiedzenia przy głosowaniu w sprawie postawienia na porządku dziennym ustawy, uprawniającej rząd do zaciągnięcia pożyczki 182 milionów koron. Do końca posiedzenia wątpliwe było, czy głosowanie w ogóle się odbędzie, ze względu na wielkie braki w klubach większości. W Kole polskim brakowało około 30 posłów, tyluż w partii chrześcijańsko-społecznej 116 posłów w stronnictwach niemieckich. Mimo to głosowanie się odbyło i 196 głosami przeciw 187 odrzucono propozycję Pattaja, aby na drugim miejscu porządku dziennego postawić ustawę o wydanie renty 182 milionów kor.

Czy głosowanie to będzie miało jakieś konsekwencje polityczne, jest wątpliwe. Dziś prezydent Pattaj ponownie zaproponuje porządek dzienny, taki sam, jak wczoraj, i zarządzi ponowne głosowanie. Sądzą, że rząd uzyska przy tem głosowaniu większość. W każdym razie wczorajsze głosowanie wywołało różne komentarze, tem bardziej, że minister skarbu nie przybył wczoraj do parlamentu — jak podają — z powodu zastąpienia na influenze.

Rada państwa.

(Telefonom.)

Wiedeń, 11 marca.

Na wczorajszym drugim posiedzeniu Izby posłów po odczytaniu wpływów odbyło się na pierwszym ciągu I. czytanie ustaw finansowych.

Stanowisko Koła polskiego.

Po przemówieniu pos. Choca, pos. Głabiński złożył następujące oświadczenie:

W obecnym stadium początkowym traktowania przedłożenia finansowych rząd, Koło polskie chce wyłącznie ograniczyć się do zasadniczego oświadczenia, bez przesadzania swego stanowiska wobec poszczególnych przedłożeń. Nie można zaprzeczyć, że finans państwa wymaga znacznego zasilenia, jeżeli mają odpowiadać szybko rosnącemu potrzebom państwa. Jest więc obowiązkiem reprezentacji ludowej dać państwu to, czego ono potrzebuje do życia, do rozwoju i do zapewnienia potrzebnego minimum egzystencji. Ze szczególnym naciskiem musimy jednak podnieść, że punktem wyjścia do rozpoczęcia przed trzema laty reformy finansowej był smutny stan finansów krajowych, które od tego czasu jeszcze bardziej się pogorszyły. Obstawiamy więc z całym naciskiem przy tem, aby plan finansowy rządu został gruntownie przerobiony i aby w ten sposób nastąpiło poważne i rzeczywiste uzdrowienie finansów krajowych, zwłaszcza także naszego kraju.

Musimy skonstatować — ciągnął dalej mowca — że w obecnym przedłożeniu rządu interes finansowe Galicji są jeszcze bardziej upośledzone, niż w poprzednich projektach (żywe potakiwania, głosy: słuchajcie), tem bardziej, że także podatek od piwa, który poprzednio rząd zapropomował, w ostatnich przedłożeniach finansowych został cofnięty i przez to odpadł udział, jaki kraj miał otrzymać z dochodu podatku od piwa. Pozostały udział krajów, a zwłaszcza naszego, z dochodów podatku od wódki, musimy z naszego stanowiska uznać za niemożliwy do przyjęcia (Żywe potakiwania u Polaków). Obstawiamy dalej przy tem, aby krajom zapewniony został elastyczny i trwały udział w zwiększonych dochodach państwa (Żywe potakiwania u Polaków), aby kraj mógł spełnić swe najpilniejsze zadanie, oraz rozszerzyć i wzmocnić prawa samorządu.

Zastrzegamy sobie gruntownie i bez uprzedzeń zbadanie poszczególnych przedłożeń, przytem będziemy się kierowali względami socjalnymi, a zwłaszcza świadomością, że system finansowy państwa nowoczesnego musi uwzględnić potrzeby społeczne i ekonomiczne i stosunek sił poszczególnych krajów i warstw ludności (Żywe potakiwania u Polaków). Byłoby niesprawiedliwym, gdyby chciano w naszej epoce społecznej przenieść punkt ciężkości podatków na szerokie warstwy ludności, a nie rozłożyć ich także w wyższym stopniu na kapitał i siłę podatkową innych warstw (Okłaski u Polaków). Tak samo byłoby niesprawiedliwością, gdyby chciano obciążyć tylko jeden napój najbardziej warstw ludności północnych krajów (Żywe potakiwania u Polaków), zaś innych napojów: piwa i wina nie obciążać. Z tego stanowiska musimy się starać o to, aby przedłożenie finansowe rządu połączyć w jeden system i jeden organiczny związek. Mamy nadzieję, że dojdzie do sprawiedliwego kompromisu ze stanowiska finansowego i społecznego (Żywe okłaski na ławach polskich; mowca odbiera gratulacje).

Dalsze obrady.

Pos. Schumayer oświadczył, że rząd zamiast omówienia najważniejszej kwestji, t. j. sprawy drożyzny, przychodzi z nowymi ciężarami. Mylna polityka gospodarcza państwa wynika z tego, że przy zdwojonej liczbie mieszkańców, dochody państwa, które są przecież wydatkami ludności, wzrosły się ośmiokrotnie. Są to kpiny z parlamentu i z delegacji, że ma się uchwałić wydatki poczynione już w drodze zaliczek. Soc-demokraci głosować będą przeciw nowym podatkom i pożyczce 182 milionów.

Pos. Bianchini nazywał przedłożenie finansowe ciężkim, jednakże z małymi wyjątkami możliwym do zniesienia. Mowca prosi rząd, aby jeszcze w ostatniej chwili cofnął podatek od wina.

Pos. Straucher jako poseł kraju znajdując się w tak smutnych stosunkach finansowych i gospodarczych, jak Bukowina, oświadcza, że nie może uchwaląć podwyższenia pośrednich podatków. Prosi w końcu, aby rząd zajął się żydami z Galicji i Bukowiny, gdyż rozpaczliwe ich położenie doprowadzi do katastrofy.

Pos. Sramek oświadczył, że klub jego strzeże sobie ostateczną decyzję w sprawie planu finansowego; mowca otrzymał jednakże upoważnienie do oświadczenia, że klub tylko wtenczas może przystąpić do sanacji finansów państwowych, jeżeli równocześnie także nastąpi uzdrowienie finansów krajowych. Bez tego „iunctim“, pominawszy polityczne stanowisko wobec gabinetu, rząd nie może liczyć na poparcie jego klubu przy przedłożeniach finansowych. Mowca wskazuje na znaczny deficyt Moraw, które mają 102 milionów dług. Chcemy dać państwu, co mu się należy, ale państwo musi wypełnić swój obowiązek wobec krajów.

Na tem obrady przerwano.

O katastrofę pod Uherskiem.

Następnie odbywała się dyskusja nad wnioskiem nagłym w sprawie katastrofy kolejowej pod Uherskiem. Dyskusję tę po wyjaśnieniach ministra Vrby przerwano.

Przedłożenie pożyczkowe.

Prezydent naznaczył następne posiedzenie na dzisiaj godz. 11 przed południem i stawia na porządku dziennym jako drugi punkt pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o upoważnieniu rządu do podjęcia operacji kredytowej.

Pos. Seitz wystąpił przeciw temu, aby zapropomowany przez konferencję przełożonych klubów porządek dzienny Izby został przekształcony przez usunięcie na drugi punkt przedłożenia rządowego, w sprawie upoważnienia rządu do podjęcia operacji kredytowych. Jeżeli sprawa była faktycznie tak nagła, to było obowiązkiem rządu wcześniej wnieść w Izbie przedłożenie. Mowca stawia wniosek, aby pierwsze czytanie przedłożenia rządowego w sprawie operacji kredytowych postawić jako ostatni, t. j. szósty punkt porządku dziennego.

Pos. Svejk zaprotestował przeciw proponowanemu przez prezydenta nowemu porządkowi dziennemu, przyłączył się do wniosku Seitza i domagał się imiennego głosowania.

Wniosek co do imiennego głosowania został należycie poparty.

Wniosek Seitza został przyjęty w Imiennym głosowaniu 196 głosami przeciw 187. Koniec posiedzenia o godz. 7½ wieczór.

Waloski.

Wiedeń. Wśród wniosków zgłoszonych na wczorajszym posiedzeniu Izby, znajduje się wniosek pos. Chiariego, Damma, Grossa, Woifa i tow. w sprawie zmiany § 55 ustawy państw. o szkołach ludowych. § 55 według wniosku wniesionego przez wymienionych posłów, miałyby w przyszłości opiewać:

Uregulowanie ustawowego dochodu służbowego i sposobu pobierania płacy, ma nastąpić w drodze ustawodawstwa krajowego, przytem następujące zasady mają być miarodajnymi: Wszystkie place definitywnych nauczycieli mają być tak wymierzane, aby równały się dochodom urzędników państwowych XI, X, IX i VIII rangi. Nauczyciele mają otrzymywać pensje bezpośrednio od władzy szkolnej i nie mogą otrzymywać poleceń pobierania czynszowego. Nad zadowalającym i następującym we właściwym czasie wypłaceniem pensji nauczycielskich czuwają i rozstrzegają o niem władze szkolne.

Z Koła polskiego.

(Telefonom.)

Wiedeń, 11 marca.

Koło polskie odbyło wczoraj posiedzenie, na którym prezes poświęcił s. p. Luegerowi wspomnienie, wskazując na przyjaźne stosunki z klubem chrześ.-społecznym. Koło złożyło wieniec, a kondolencje w klubie złożyło już za pośrednictwem prezydium, wysłało też pismo kondolencyjne do magistratu.

Następnie Koło uchwaliło głosować za przedstawieniem porządku dziennego dla umieszczenia projektu o wydaniu renty. Postanowiono też głosować za przedłożeniem o włoskim fakultecie prawniczym. Upoważniono p. Tomaszewskiego do wniesienia wniosku o zmianę ustawy o sądach przemysłowych w tym duchu, aby gminy miejskie zwolnił od ponoszenia ciężarów na te sądy.

Dr Buzek wskazał na zastój w inwestycjach państwa dla Galicji. Przypomniał, że w żadnym kraju państwo nie posługuje się taką liczbą wydzierżawionych budynków na potrzeby urzędowe, jak w Galicji. Blisko połowa sumy wydawanej przez państwo na te dzierżawy, przypada na Galicję. Przez to z jednej strony są n. p. szkoły i różne urzędy ogromnie mało pomieszczone, z drugiej zaś strony powiększa to w miastach i tak niesłychaną już drożyznę mieszkaniową. Dalej zwraca mowca uwagę na fatalne skutki utrzymania inwestycji na poczty, telegrafy, koleje i t. d. i żąda, aby głosowanie za nową pożyczką czyniło zależnym

od tego, czy rząd uczyni zadość potrzebom inwestycyjnym.

P. Górski przedkłada pismo komitetu Tow. rolniczego, żądające, żeby Koło użyło wpływu na celu wstawienia już w tegoroczny program budowy kolei Jasło-Debica, i uwzględnienia także innych kolei w tym programie. Mowca prosi dalej prezydium o interwencję w ministerstwie spraw zagranicznych, iżby w drodze dyplomatycznej uzyskać od cesarstwa niemieckiego taką zmianę obowiązujących postanowień prawnych, aby osoby, dotknięte nieszczęśliwymi wypadkami w niemieckich przedsiębiorstwach rolnych, mogły uzyskać rentę od niemieckich zakładów rentowych, choć nie mieszkają w Niemczech, ani w pogranicznych powiatach. Dalej porusza mowca sprawę majstrów budowlanych, cieśli i innych, którzy w myśl rozporządzenia namiestnictwa mogą być dopuszczalni do brania budowlą w przedsiębiorstwo, jednak faktycznie napotykać przytem na takie przeszkody, że reskrypt nie daje im żadnej korzyści. — W końcu stawia mowca wniosek o wybór osobnej komisji Koła dla sprawy pragmatyki służbowej dla funkcyjnarysty państwa.

Do tej komisji wyznaczeni zostali pp.: Biełsiadecki, Jabłoński, Ptas, Sikorski, ks. Stojalski, Średniawski, Tomaszewski.

Prezes Koła wyjaśnia, że w sprawie kolejowej odbędzie się konferencja z udziałem przedstawicieli Wydziału krajowego. Co do odškodowania dla robotników w Niemczech, prezesowi Koła udało się kilka razy przez interwencję dyplomatyczną uzyskać w takich wypadkach odprawę.

W sprawie wydawania koncesji dla budowlanych p. Tomaszewski protestuje przeciw temu, aby osobom niekwalifikowanym wydawano koncesję ze szkodą dla ukwalifikowanych n. p. dla uczniów szkoły przemysłowej.

W tym samym duchu przemawiał p. Zieleniewski.

P. Stapiński zgłosił wniosek, aby wezwać rząd do wykonania rozporządzenia w sprawie wydawania koncesji dla budowlanych.

Ks. Stojalski popierał te żądania.

Pos. Sikorski mówił w tym duchu, aby nie odejmuwać koncesji długoletnim pracownikom w tym zawodzie i aby rozporządzenie było przejściowe.

Pos. Stwiertnia oświadczył się za wyświeśleniem fachowem i żądał zapewnienia budżetu dla uczniów szkół fachowych.

Pos. Średniawski popierał wywody pos. Stapińskiego.

Uchwalono wezwać ministra Dulębę, aby się porozumiał z namiestnictwem w sprawie okólnika o udzieleniu koncesji murarskich.

Pos. Dobija domagał się utworzenia starostwa w Oświęcimiu.

Min. Dulęba oświadczył, że Koło nie powinno otwierać tego starostwa czyniąc żadnych przeszkód przez stawianie różnych zastrzeżeń.

W końcu p. Dobija domagał się utworzenia przystanku kolejowego Leszczycy. Na tem zakończono posiedzenie.

Po zgonie Luegera.

(Telegr. „Nowej Reformy“).

Testament polityczny.

Wiedeń. „Fremdenblatt“ ogłasza w wieczornym wydaniu dosłowne brzmienie testamentu politycznego dra Luegera. Testament ten opiewa:

Wiedeń, 8 lutego 1907. Dr Karol Lueger oświadcza wobec ks. Alojzego Lichtensteina, członka Wydziału krajowego dra Alberta Gessmanna i radnego miejskiego dra Klotzberga swą ostatnią wolę, odnoszącą się do stronnictwa chrześcijańsko-społecznego, która to ostatnia wola ma być po jego śmierci podana do wiadomości członków stronnictwa. Wola ta jest następująca:

Wyzywa on przede wszystkim stronnictwo, aby trwało we wszelkich konsekwencyach przy wypracowanym przez Luegera programie w kwestji węgierskiej. Stronnictwo powinno się strzedz, aby nie stało się specjalną partją zawodową. Nie ma ono być ani stronnictwem agrarnym, ani też jakimkolwiek innem specjalnem stronnictwem. Stronnictwo powinno zwrócić uwagę tak na interesy miejskiej ludności inteligentnej, jak i na interesy ludności włościańskiej, najważniejszym jest jednak, aby bez zarzutu prowadziło administrację stolicy i rezydencji m. Wiednia.

Dr Lueger poleca obecnym przy testamentie świadkom, aby po jego śmierci podali do wiadomości członków stronnictwa, że uważa za jedynego człowieka, który ma zdolność do prowadzenia spraw m. Wiednia w sposób przez Luegera rozpoczęty, dyrektora magistratu wiedeńskiego dra Ryszarda Weisskirchnera, który zarówno przy wyborach działalności przeprowadzania spraw gminy ku jej dobru, jak i przez swą wierność dla stronnictwa i jego przywódcy, Luegera, zupełnie zasługuje na to, aby objął to stanowisko. Lueger poleca owym 3 świadkom, aby specjalnie to ostatnie życzenie podali po jego śmierci do wiadomości członków stronnictwa.

Testament podpisali: dr Klotzberg, ks. Lichtenstein, dr Gessmann.

Manifestacja żałobna w Radzie miejskiej.

Wiedeń. Gremium magistratu odbyło wczoraj posiedzenie, na którym dyktor magistratu Appel poświęcił zmarłemu burmistrzowi gorące słowa.

O godz. 5 po południu zebrała się Rada miejska na posiedzenie, które przemieniło się

w imponującą manifestację żałobną. Wiceburmistrz dr Neumayer wyraził głęboki ból i żal, jaki cały Wiedeń odczuwa z powodu śmierci zasłużonego burmistrza; podniósł ogromne zalety charakteru tego męża, którego imię zasłynęło daleko po za Wiedniem i odczytał pismo kondolencyjne cesarza:

„Przez śmierć burmistrza dra Luegera moja stolica i rezydencja poniosła ogromną stratę. Wyrażam z tego powodu Radzie gminnej moje serdeczne współczucie. To co zmarły uczynił dla Wiednia, sposób w jaki go rozwijał, w jaki potrafił nim zarządzać, w jaki utrzymywał i ożywiał uczucia wierności dla cesarza i patriotyzm wśród ludności — to jest trwałą jego zasługą i utrzyma trwałe jego pamięć.

Podpisano: Franciszek Józef.

Potem odczytał wiceburmistrz liczne kondolencje, nadesłane pod adresem Rady miejskiej między innemi: od króla rumuńskiego, od arcyks. Franciszka Ferdynanda, Franciszka Salvatora, Leopolda Salvatora, Ludwika Salvatora, Eugeniusza Fryderyka, Józefa Ludwika Wiktora, Maryi Józefy i t. d.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Uczczenie pamięci Luegera przez miasto.

Wiedeń. Komisja Rady miejskiej, złożona z przywódców wszystkich stronnictw, postanowiła zaproponować Radzie miejskiej następujące wnioski celem uczczenia pamięci Luegera:

1) Wnieść pomnik Luegera przed ratuszem; 2) nazwać jedną z dróg w lesie, otaczającym Wiedeń, imieniem Luegera; 3) nazwać jeden z nowych mostów na Dunaju imieniem Luegera; 4) utworzyć muzeum Luegera, ewentualnie osobny pokój Luegera w muzeum miejskim; 5) udzielić dożywotniej emerytury siostronom Luegera; 6) odznaczyć siostry miłosierdzia, które pielęgnowały Luegera; 7) zarządzić 6-tygodniową żałobę miejską; 8) wezwać ludność do wywieszenia żałobnych chorągwi na domach; 9) pochować Luegera kosztem gminy.

Piwnica ratuszowa zamknięta będzie w dniu pogrzebu do godziny 6 wieczorem.

Posiedzenie partji chrześcijańsko-społecznej.

Wiedeń. Wczoraj po południu zebrała się partja chrześ.-społeczna na naradę plenarną, na której pos. dr Gessmann odczytał znany testament polityczny spisany w jego i ks. Lichtensteina obecności. Po odczytaniu testamentu oświadczył dr Gessmann, że życzenia polityczne dra Luegera będą dla partji obowiązujące i partja będzie starała się wykonać je. Natomiast co się tyczy wyboru burmistrza, to sprawa ta nie leży w kompetencji klubu posłów chrześcijańsko-socjalnych tylko należy do Rady miejskiej, która sprawę tę rozstrzygnie.

Pos. dr Schraffl przyznał wprawdzie słuszność temu twierdzeniu, ale zauważył, że ze względu na to, iż wchodzi tu w grę ewentualne ustąpienie ministra handlu Weisskirchnera, sprawa ta obchodzi całą partję i wezwał dra Weisskirchnera do udzielenia wyjaśnień.

Dr Weisskirchner oświadczył, że nie może przyjąć następstwa po Luegerze na stanowisku burmistrza, ponieważ zobowiązania jego wobec korony i prezydenta ministrów są tego rodzaju, że nie może usunąć się z rządu (Jak prywatnie opowiadają, dr Weisskirchner ma w razie ustąpienia z rządu zostać gubernatorem „Länderbanku“).

O godzinie 12 w południe zebrała się na radę komisja parlamentarna partji chrześcijańsko-społecznej w mieszkaniu ks. Lichtensteina, który jest ciężko chory od dłuższego czasu. — Postanowiono starać się o rozszerzenie programu partji i postawić ją jako partję państwową na szerokich podstawach.

Co się tyczy przywództwa partji, to decyzyja wczorajnie zapadła. Oficjalna proklamacja przywódcy partji chrześcijańsko-społecznej nastąpi na plenarnym posiedzeniu tej partji, jakie odbędzie się w dzień po pogrzebie Luegera. Uważają za prawdopodobne, że wobec choroby ks. Lichtensteina, faktyczne przywództwo przypadnie Gessmannowi i Ebenhochowi; pierwszy obejmie stanowisko burmistrza, a dr Ebenhoch kierować będzie głównie partją parlamentarną.

Zarządzenia pogrzebowe.

Wiedeń. Pogrzeb dra Luegera odbędzie się w poniedziałek o 1½ przed południem. Związki będą wystawione w udekorowanej wspaniale hali ludowej w ratuszu. Pochód żałobny wyruszy z ratusza, przejdzie przez Ringstrasse przed parlamentem, potem przez Kärntnerstrasse do tumanów sz. Szczepana, gdzie o godz. 1 po południu odbędzie się pokropienie zwłok. W tymie obecny będzie cesarz, który oczekiwać będzie na trumnie o głównego wejścia i o pokropieniu zwłok odprowadzi je do głównego wejścia.

Wiedeń. W dniu pogrzebu Luegera wszystkie szkoły ludowe i wydziałowe w Wiedniu będą zamknięte.

Wiedeń. Wczoraj po południu prof. Kolisko zabalsamował zwłoki, poczem złożył je w hali ludowej. Dziś o godz. 12 w południe będą odwieżdżali zwłoki radni miasta i posłowie, poczem będzie otwarty dostęp dla publiczności.

Podczas pogrzebu wygłosił mowę: jeden z wiceburmistrzów imieniem Rady miejskiej, radny Wesely imieniem klubu obywatelskiego, prezydent Izby poselskiej Pattaj, zastępca marszałka Sejmu dolno-austriackiego br. Freudenthal i dyktor magistratu wiedeńskiego Appel imieniem urzędników gminnych.

Wiedeń. W dzień pogrzebu Luegera odbędzie się w ratuszu wielka manifestacja żałobna, w

której wezmą udział wszystkie deputacje, przybyłe do Wiednia na pogrzeb Luegera, ze wszystkich krajów koronnych, w których partja chrześcijańsko-społeczna posiada swe organizacje.

Dziś rano zwłoki Luegera przewiezione będą do sali ludowej w ratuszu i przez kilka godzin dziennie wystawione na widok publiczny. Przez cały dzień wczorajszy i noc pracowano nad żałobnym udekorowaniem hali. Hala jest wspaniale udekorowana. Wszystkie ściany okryte są czarnym suknem, wewnątrz stoi mnóstwo roślin egzotycznych. Na środku hali stoi katafalk półtora metra wysoki. Po obu stronach katafalku stoją ogromne lichtarze, każdy na 18 świec. Przed katafalkiem ustawiono sześć foteli, na których ułożono wszystkie insygnia i odznaczenia Luegera. Nad katafalkiem rozwieszono baldachim ze złotą koroną mieszczańską. Po obu stronach baldachimu znajdują się godła miasta Wiednia.

Przez cały czas wystawienia zwłok Luegera służbę honorową przy zwłokach pełnić będą studenci Związków katolickich, członkowie Towarzystw strzeleckich i innych korporacji.

Przez dzień wczorajszy zwłoki Luegera spoczywały na katafalku w pokoju, w którym zmarł. Lueger trzyma w ręku krzyż, otoczony zeschłym wieniec; jest to wieniec słubny matki; Lueger prosił, aby mu go po śmierci ułożono do trumny.

Zwłoki Luegera zostaną złożone prowizorycznie w grobie matki, a później przeniesiane będą do krypty pod nowym kościołem na cmentarzu centralnym, dokąd przeniesione będą także zwłoki jego rodziców.

Manifestacje żałobne.

Lwów. Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej prezydent Ciuchciński poświęcił s. p. Luegerowi gorące wspomnienie. — Uchwalono wysłać na pogrzeb delegację, w której skład wchodzi: prez. Ciuchciński, wiceprez. Rutowski, radni Laskownicki, Bol. Lewicki, Bayses, Riedl i Adam. Dalej uchwalono wysłać kondolencję na ręce Rady m. Wiednia i złożyć na trumnie zmarłego wieniec z kwiatów tutejszych o szrafach narodowych. Telegram kondolencyjny wysłano na ręce wiceburmistrza Neumayera.

Wiedeń. Posłowie do Rady państwa i Sejmu dolno-austriackiego, radni miejscy, przełożeni okręgowych dzielnicowych i członkowie stronnictwa chrześcijańsko-społecznego, urzędują w poniedziałek 14 b. m. w sali obrad Rady miejskiej wielką manifestację żałobną.

Wiedeń. Wczoraj odbyło się posiedzenie komitetu przybyłego Rady kolejowej celem omówienia projektu reorganizacji zarządu kolei państwowych. Niektórzy członkowie żądali manifestacji żałobnej, celem uczczenia Luegera. Przewodniczącą, członkę Izby panów, Russa, należącego do partji liberalnej, odmówił temn żądania, motywując to tem, że Lueger nie był ani członkiem Rady, ani komitetu. — Wtedy pos. Mastalka, który zabrał następnie głos, wspomniął o Luegerze i w ten sposób wywołał manifestację. Następnie na znak żałoby posiedzenie zamknięto.

Bukareszt. W parlamencie poseł konserwatywny i b. burmistrz Bukaresztu Cantacuzene wygłosił mowę na cześć s. p. Luegera. Minister skarbu Coltinescu przyłączył się imieniem rządu z całego serca do hołdu dla Luegera.

Kondolencje.

Wiedeń. Zgromadzenie chrześcijańsko-społeczne otrzymało liczne kondolencje, między innemi od bar. Bienertha, ministrów Haerdtla i Hohenburgera, od Unio latina, od klubu młodocześniejszego, od agrarzy czeskich, od Związku słowiańskiego, od klubu ruskiego, od związków czeskich. W ciągu popołudnia zjawili się w lokalu Zjednoczenia prezydium Koła polskiego i wyrazili swą kondolencję. Dalej kondolowali imieniem Przedaradnia marszałek Remberg, przywódcy Związku słowiańskiego i posłowie czeszy ze stronnictwa katolickiego.

Wiedeń. Między innemi nadeszły kondolencje: od ciał dyplomatycznych i od ambasadora niemieckiego Tschirschkyego.

Telegramy

z dnia 11 marca.

Berlin. kanclerz Bethmann-Hollweg wyjeżdża 19 b. m. do Rzymu, gdzie przyjeży będzie przez króla i papieża.

Sprawa uniwersytetu lwowskiego.

Wiedeń. „Slavische Corr.“ donosi: Wczoraj u ministra oświaty hr. Stürgkha zjawiała się deputacja klubu ruskiego, która wskazywała na pogłoski, niepokojące ruską ludność i studentów ruskich, iż już w najbliższym czasie, wbrew ostatniej konferencji w ministerstwie oświaty, polski charakter uniwersytetu bez opinii ruskich delegatów i bez załatwienia kwestji uniwersytetu ruskiego ma być ustalony przez najwyższe rozporządzenie. Do tego zaniepokojenia przyczyniają się informacje wiedeńskiego dziennika i kilku galicyjskich.

Minister wyraził ubolewanie z powodu, że taka nieprawdziwa pogłoska, nie pochodząca ani bezpośrednio ani pośrednio z ministerstwa oświaty, przedostała się do wiadomości publicznej. Minister zapewnił ze swej strony z całą stanowczością, że najwyższe rozporządzenie w sprawie lwowskiego u-

